

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău
Judecător: M. Diaconu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: M. Guzun, V. Brașoveanu, I. Muruianu

Dosarul nr. 2ra-588/16

ÎNCHEIERE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas, Ion Druță

examinînd chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către
Negru Nina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Negru
Nina împotriva Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova privind anularea
ordinului și constatarea hîrțuirii și discriminării la locul de muncă,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2015, prin s-a
menținut hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 27 martie 2015,

c o n s t a t ă :

La 07 octombrie 2013, Negru Nina s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată împotriva Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova (în continuare
BNRM), ulterior completîndu-și temeiurile acțiunii și modificînd cuantumul
pretențiilor, solicitînd constatarea faptei de discriminare în cadrul BNRM sub
forma hîrțuirii pe criteriul de opinie, victimizare ca urmare a depunerii plîngerii
inițiale, anularea ordinului BNRM despre aplicarea sancțiunii disciplinare nr. 185-p
din 20 august 2013 și obligarea BNRM de a compensa prejudiciul material în
mărime de 2 790 lei și prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, a activat între 02 februarie 1994
și 07 octombrie 2013 în cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova
(BNRM), la momentul evenimentelor, ea a ocupat funcția de șefă a Secției Studii și
Cercetări, iar locul de muncă se află în blocul II al BNRM.

Menționează că, în calitate de cercetătoare, reclamanta se deplasa de cîteva ori
pe zi în blocul I, unde se afla arhiva, iar între anii 2008 și 2010, a fost responsabilă
de elaborarea raportului de cercetare „Timpul și spațiul lecturii”, raport care a făcut
parte din planul de activitate al BNRM, a fost coordonator al anchetei naționale,
care a constat din 222 de întrebări, dintre care 51 au fost întrebări deschise.

Afirmă că, în calitate de coordonator, a coordonat peste 3 operatori pe teren și
echipa BNRM la etapa acumulării datelor. De asemenea, ea a analizat date și a scris

raportul de cercetare împreună cu co-autorul Viorel Iordăchiță, ultimul este specialist IT, care a încheiat două contracte cu BNRM, unul din 2009 și altul din 2010, potrivit cărora s-a obligat să facă calculul și analiza statistică în programul de calculator SPSS informației din cele 2 baze de date „Timpul și spațiul lecturii în RM” și ilustrarea unor rezultate prin diagrame, grafice lineare și figurative.

Relevă că, a sistematizat și analizat toată informația, a lucrat atât împreună cu Viorel Iordăchiță cât și de sine-stătător la elaborarea tabelelor în care a fost sistematizată informația obținută din întrebările deschise, iar BNRM dispune de o tipografie în care se publică anumite lucrări realizate potrivit planul editorial al BNRM, care sunt autorizate de Consiliul Științific al BNRM. În martie 2011 reclamanta a transmis raportul de cercetare „Timpul și spațiul lecturii” directorului general BNRM, d-lui. Alexe Rău și directorului adjunct, d-nei. Vera Osoianu, care era și șefa Departamentului de Cercetare și Dezvoltare în biblioteconomie, în subordonarea directă a cărei se afla reclamanta. Ulterior, lucrarea a fost transmisă de către reclamantă și Consiliului Științific care urma să elaboreze recenzii și să decidă asupra publicării lucrării.

Invocă reclamanta că, Consiliul Științific este compus atât din angajați ai BNRM, cât și din membri din afara instituției. De regulă, membrii Consiliului Științific elaborează recenzii la lucrare și ulterior decid asupra oportunității publicării lucrării, având în vedere complexitatea raportului de cercetare și faptul că în cadrul Consiliului Științific nu era nici un membru cu expertiză relevantă tematicii abordate în lucrare, acesta a solicitat 2 recenzii de la specialiști din afara BNRM și a Consiliului Științific.

Explică că, la o dată necunoscută aproape de sfârșitul anului 2011, dl. Gheorghe Călcîi, doctor în filosofie, cercetător științific coordonator al Secției Sociologie a Institutului Integrare Europeană și Științe Politice al Academiei de Științe a Moldovei, a prezentat recenzia sa, în care a recomandat publicarea lucrării.

Argumentează că, după luna martie 2011 când raportul a fost transmis la Consiliul Științific, nu a mai primit nici o noutate privind acesta și nici nu a fost chemată de Consiliul Științific la vreo ședință pentru a-l discuta, de aceea la data de 7 martie 2012 a depus o petiție în adresa d-lui. Rău și a indicat următoarele: planul de activitate pe anul 2012 i-a fost restituit de o altă persoană decât director general, și anume de d-na. Svetlana Barbei, șef Centru management, care a transmis verbal mesajul d-lui. Rău că planul va fi aprobat cu condiția de a trece unele activități planificate pentru 2012 pentru Secția Studii și Cercetări în responsabilitatea altor secții ale BNRM. Astfel, și-a expus în scris dezacordul cu aceasta și a solicitat angajarea persoanei în locurile vacante din secția pe care o conducea, și nu transferarea activităților la alte secții, care nu aveau competență pentru a le organiza. Totodată, și-a exprimat dezacordul cu practica anterioară a d-lui. Rău de a nu susține inițiativa ei la organizarea zilelor Eminescu-Alecsandri, de a invita cercetători din România care să participe la evenimente.

Susține că, și-a exprimat dezacordul cu decizia anterioară a d-lui. Rău, prin care a fost susținută financiar venirea unui autor român, la inițiativa reclamantei, dar cu condiția ca acesta să participe la un eveniment organizat de d-na. R. Melnic, soția d-lui. Rău și și-a exprimat dezacordul cu decizia anterioară a d-lui. Rău de a propune medalia „Eminescu” d-nei Maria Soltan, fosta soție a d-lui. Rău, pe motiv

că aceasta era șefa Secției cadre și nu exista niciun motiv de a-i înmîna acea medalie.

Precizează că, este unica persoană angajată din cadrul Secției pe care o conducea. Ea și-a exprimat dezacordul cu acest fapt și a solicitat o explicație a acestei situații și totodată, reclamanta s-a plîns că lucrarea de cercetare „Timpul și spațiul lecturii”, transmisă d-lui. Rău cu un an în urmă, încă nu a fost discutată în Consiliul Științific, cît și a mai pretins că dl. Rău indica în CV-ul său că el ar fi fost coordonator al lucrării „Timpul și spațiul lecturii” și și-a exprimat dezacordul cu acest fapt, indicînd că, de fapt, ea a fost coordonator, solicitînd să i se comunice dacă în 2012 lucrarea urma să fie publicată.

Specifică că, și-a exprimat dezacordul cu faptul că fiul dl-ului. Rău îl indica pe acesta din urmă în calitate de autor secundar al cărții „Bibliotecile Basarabiei și ale Transnistriei și conștiința de comunitate”, a cărei autor este reclamanta. S-a plîns de faptul că dl. Rău i-a solicitat să prezinte însemnările sale după documentele din arhivă, făcute pentru scrierea cărții „Bibliotecile Basarabiei și ale Transnistriei și conștiința de comunitate”. I-a reproșat d-lui. Rău că a făcut acest lucru pentru a-i descuraja cercetarea, menționînd că el nu avea dreptul să-i confişte însemnările din arhivă. De asemenea, s-a plîns de faptul că soția dl-ului. Rău, d-na R. Melnic, i-a solicitat copiile manuscriselor din arhivă pe care le folosea cu 5 ani în urmă.

Indică că, a protestat împotriva practicii d-lui. Rău și a soției sale de a întrerupe bibliotecarii de la lucru și de a le da de completat anchete ale sectei scientologice. La fel și-a exprimat dezacordul cu faptul că dl. Rău provoca angajații BNRM de a se pîrî unii pe alții. A protestat împotriva politicii editoriale a d-lui. Rău a revistei BNRM „Magazin Bibliologic” și s-a plîns de faptul că articolele sale în care este vorba de clerici cărturari nu sunt acceptate spre publicare, solicitînd să fie exclusă din colegiul de redacție, pe motiv că dl. Rău nu se consulta cu acest colegiu și lua deciziile de sine-stătător și s-a plîns de faptul că dl. Rău i-ar fi sabotat cercetările privind istoria bibliotecilor, care în timp ar fi putut rezulta într-o teză de doctor în acest domeniu.

Menționează că, la data de 30 martie 2012 a primit răspuns la petiția sa de la dl. Rău, ultimul a menționat printre altele că, nu a primit raportul de cercetare „Timpul și spațiul lecturii”, că publicarea acestuia urmează a fi decisă de Consiliul Științific, că raportul are un autor colectiv BNRM, că toate persoanele care au colectat date vor fi menționate în lucrare, că a fost director de cercetare la elaborarea raportului ș.a. Dl. Rău i-a solicitat reclamantei să-și ceară iertare de la colegi preinși insultați de reclamantă, precum și de la fiul său și de la dl. Rău.

Relevă că, la 24 aprilie 2012 a fost recepționată cea de a doua recenzie a d-lui. Andrei Dumbrăveanu, care menționa importanța raportului de cercetare și a publicării acestuia. Însă după aceste evenimente, reclamanta a început a fi hîrțuită de către directorul BNRM și anturajul acestuia, compus din soția lui și alte rude și prieteni ai directorului care erau angajați ai BNRM. Iar după ce a fost invitată la Festivalul Național al Cărții AXIS LIBRI între 23-27 mai 2012 la Galați, reclamanta aștepta în anticamera directorului pentru a solicita acordul acestuia de a pleca la acel festival.

Acolo i-a întîlnit pe juristul B. Lozan, care i-a spus că directorul BNRM a decis că altcineva va pleca în locul reclamantei, soția acestuia plecînd la acel

eveniment. În final, organizatorii din Galați au primit mesaj din partea BNRM în care numele reclamantei nu figura în lista participanților.

Afirmă că, la 4 iunie 2012 a fost invitată pe neașteptate de către d-na. Maria Soltan, fosta soție a d-lui. Rău, șefa Serviciului Cadre, la o ședință a unei comisii de soluționare a conflictelor de muncă, ședința a fost convocată de dl. Rău, care nu era prezent la acea ședință. La ședință participa actuala soție a dl-ui. Rău, d-na. R. Melnic, care a agresat-o verbal, iar în dimineața zilei de 5 iunie 2012, A. Tostogan, S. Barbei și B. Lozan au intrat în birou și au luat forțat, în prezența reclamantei și a colegilor de birou, copiile unor materiale din arhivă, la care lucra pentru a pregăti o expoziție și în aceeași zi, a avut loc prima ședință a Consiliului Științific, la care a fost pusă în discuție lucrarea reclamantei, la care aceasta a fost invitată.

Invocă că, la ședință au participat directorul BNRM, recenzenții și doar membrii Consiliului Științific angajați ai BNRM, nu și ceilalți membri. Iar în urma discuțiilor, reclamantei i s-au notat anumite obiecții și propuneri de îmbunătățire a textului. La 6 iunie 2012, reclamanta a depus o plîngere la Ministerul Culturii, în care a pretins următoarele: directorul BNRM îi sabota deschis activitatea Secției prin distribuirea sarcinilor altor persoane. Deși formulase cu un an înainte de evenimente propunerea de cercetare a istoriei BNRM, dl. Rău i-a încredințat această activitate unui istoric din afara instituției, implicîndu-i în cercetare pe alți angajați care nu lucrau în Secția Cercetare și marginalizînd reclamanta, deși această activitate era în competența ei. I-au fost blocate în calculatoarele BNRM articole din presă; s-a plîns că raportul de cercetare în continuare nu este publicat, că directorul BNRM dorește să se indice fraudulos ca și coordonator al anchetei, deși nu a coordonat-o; că la ședința Consiliului Științific nu au participat membrii din afara instituției, că președintele Consiliului Științific avea un comportament agresiv față de ea; s-a mai plîns că a început a fi persecutată după plîngerea sa din 7 martie 2012 și că a fost agresată la ședința de soluționare a conflictelor de muncă din 4 iunie 2012.

Explică că, la 8 iunie 2012 a adresat o cerere în adresa directorului BNRM, în care s-a plîns de faptul că este hîrțuită de acesta prin intermediul comisiei de soluționare a conflictelor de muncă, unde a fost agresată de soția acestuia; că A. Tostogan, S. Barbei și B. Lozan au intrat la ea în birou și i-au luat copii de documente pe care reclamanta le-a găsit în arhivă în rezultatul cercetării efectuate acolo, fără acordul acesteia; că directorul BNRM tărăgănează publicarea raportului de cercetare în mod intenționat, iar la data de 13 iunie 2012, dl. Rău a depus o cerere de chemare în judecată pretinzînd încălcarea reputației profesionale în temeiul art. 15 și 16 CC. În urma depunerii petiției din 7 martie 2012, între 13 și 20 iunie 2012 Comisia Ministerului Culturii de examinare a petiției d-nei. Negru s-a deplasat la BNRM și a avut discuții cu persoanele vizate în petiție, inclusiv cu dl. Rău și d-na. Osoianu.

Comisia a constatat, printre altele că, între dl. Rău și reclamantă există un conflict; că pe cererea de chemare în judecată a d-lui. Rău din 13 iunie 2012 era utilizat antetul BNRM, deși cererea era depusă din numele său personal; că recenziile la lucrarea reclamantei recomandă publicarea lucrării, după efectuarea unor anumite corectări, astfel, Comisia a recomandat d-lui. Rău soluționarea conflictului pe cale amiabilă, iar Consiliului Științific să i-a o decizie clară, ținînd

cont de opinia experților exprimată în recenzii.

Argumentează că, în explicația dată Comisiei dl. Rău a menționat că a coordonat proiectul din 2001 până în 2006, iar reclamanta - din 2007 și că la elaborarea lucrării au participat mai multe persoane angajate de BNRM, de exemplu persoanele care au introdus informațiile acumulate din anchetele sondajului în baza de date, precum și operatorii din teritoriu care au acumulat informațiile.

Precizează că, la 1 iulie 2012 ziarul „Jurnal de Chișinău” a publicat un interviu cu reclamanta, care s-a referit în mare parte la procesul de elaborare și concluziile raportului de cercetare. A menționat și faptul că lucrarea nu se publică din cauza unui conflict cu directorul BNRM, că acesta a încercat să se includă în calitate de coordonator în locul reclamantei și probabil ei se așteaptă ca ea să plece de la BNRM, doar că ea intenționează să continue să lucreze. La 9 iulie 2012, ziarul „Timpul” a publicat un articol intitulat „Ministerul Culturii investighează neregulile de la Biblioteca Națională”, în articol s-au făcut referiri la conflictul dintre reclamantă și directorul BNRM în privința drepturilor de autor și volumul de lucru depus de fiecare dintre cei doi la realizarea raportului de cercetare „Timpul și spațiul lecturii în RM”. Astfel, în articol se indica printre altele, faptul că soția d-lui. Rău, d-na. Raisa Melnic, a solicitat ca ziarul „Timpul” să nu mai publice articolele d-nei. Nina Negru.

Specifică că, la 23 iulie 2012 la cererea BNRM, ziarul „Timpul” a publicat replica administrației BNRM la articolul de mai sus, în care se menționa în principal că dreptul de autor nu există deoarece nu a fost publicată încă nicio carte; că la elaborarea raportului au participat încă o biblioteconomistă, zeci de operatori din teritoriu care au dus interviurile cu populația și 3 angajați care au introdus datele culese de operatorii de teren.

Susține că, scrisoarea BNRM era semnată de mai mulți angajați ai BNRM, printre care erau mulți membri ai Consiliului Științific. Totodată, scrisoarea era semnată de persoane care nu au participat nici la acumularea datelor pentru raportul de cercetare, nici la analiza acestora, iar reclamanta a publicat în ziarul Timpul o replică la 6 august 2012, în care a menționat că nu este în conflict cu instituția BNRM și angajații acesteia, ci cu directorul BNRM. Scrisoarea BNRM nu era semnată tocmai de dl. Rău, ci de alți 39 de colegi, care de fapt nici nu au participat la această cercetare.

Indică că, la 15 noiembrie 2012 reclamanta a prezentat Consiliului Științific o listă de comentarii privind modul de petrecere a ședinței din 5 iunie și răspuns la observațiile Consiliului la raport de cercetare. Scrisoarea reclamantei nu a fost primită de secretara Consiliului Științific din motiv că nu era programată o ședință până la sfârșitul anului. Aceasta a servit drept temei pentru sancționarea reclamantei la începutul anului următor pe motiv că nu ar fi executat la timp modificările solicitate de Consiliul Științific. În plus, secretara Consiliului Științific i-a comunicat în scris reclamantei faptul că raportul de cercetare nu mai era în responsabilitatea ei deoarece a fost transmis d-nei M. Soltan, care îl păstrează în safeu și îl pune la dispoziția celor care doresc să-l citească.

Menționează că, aceasta a însemnat pentru reclamantă că, neexistând posibilități de editare, lucrarea a fost considerată finisată și pusă la dispoziția

eventualilor cercetători și colegi.

La 28 ianuarie 2013, prin decizia comună a Comitetului Director și a Comitetului Sindical BNRM, reclamanta a fost lipsită de supliment la salariul de bază în mărime de 800 lei pentru trimestrul I al anului 2013, pentru neîndeplinirea planului de activitate pentru anul 2012. La ședință au participat 8 persoane, printre care 5 erau membre și ale Consiliului Științific, și anume Barbei Svetlana, Osoianu Vera, Panici Alia, Muntean Aliona și Tostogan Aliona. Reclamanta fost unicul angajat al BNRM căreia i s-a aplicat acest tratament.

Explică că, în instanța de judecată avocatul BNRM a prezentat o lista de lucrări neîndeplinite de reclamantă în 2012, printre care și raport științific „Timpul și spațiul lecturii în RM”. Raportul anual 2012 al reclamantei, care cuprinde lista activităților și lucrărilor realizate timp de 1 an de către reclamantă nu a fost luat în calcul.

Argumentează că, la 11 februarie 2013 a adresat o plîngere directorului BNRM, în care solicita să ia atitudine față de anumite acțiuni care prin sine, constituiau hîrțuire la locul de muncă, anume: programul de lucru pentru 2013 i-a fost restituit de către Vera Osoianu, fără aprobarea directorului, care a motivat că ei sunt în conflict; a protestat în legătură cu tăierea sporului fără a fi invitată la ședință și fără a i se cere explicații; a menționat că a descoperit că Secția pe care o conducea a avut un angajat P. Balmuș, care a activat între 1995 și 2000, dar niciodată nu s-a prezentat la serviciu; reclamanta a chestionat dreptul moral al membrilor Consiliului Științific de a mai decide asupra publicării raportului de cercetare după ce au publicat articolul din 23 iulie 2012 în ziarul Timpul. Reclamanta a solicitat directorului BNRM să soluționeze situația cînd d-na. Tostogan bruscat-o pe reclamantă la 5 februarie 2013 în fața cititorilor, precum și situația din iunie 2012, cînd d-na. Tostogan a luat materialele de pe masa reclamantei, fără acordul acesteia. S-a plîns de faptul că membrii Consiliului Științific nu-i permit să vadă manuscrisul raportului de cercetare în original și a solicitat confruntarea acestuia în prezența martorilor, însă nu a primit niciun răspuns la petiția sa, iar în urma insistențelor, la 19 martie 2013, a fost analizat planul de activitate a reclamantei pentru anul 2012, care a fost confruntat cu activitățile nerealizate în acel an.

Relevă că, s-a constatat că au rămas nerealizate activitățile care nu au depins de reclamantă, cum ar fi publicarea raportului de cercetare, sabotată de directorul BNRM, lipsa ei din arhivă pentru anumite zile, deoarece a făcut copii ale materialelor din arhivă pe care le-a studiat în birou etc. Totuși, măsura de anulare a sporului nu a fost revizuită, astfel la 10 aprilie 2013, Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău a scos de pe rol cererea de chemare în judecată a d-lui. Alexe Rău împotriva reclamantei privind apărarea onoarei și demnității, pe motiv de lipsa nejustificată a d-lui. Rău de la ședințele de judecată.

Afirmă că, la 11 aprilie 2013 a scris o plîngere în adresa Inspecției Muncii, în care a pretins că a fost lipsită nejustificat de sporul la salariu pentru primul trimestru al anului 2013; că deși a demonstrat că activitățile pretinse nerealizate de către ea în anul 2012 nu au fost realizate nu din vina ei, nu a fost anulată măsura de lipsire a sa de spor la salariu; că manuscrisul raportului de cercetare a dispărut și că este posibil ca să fie înserat text străin cu scopul de a pretinde ulterior recunoașterea

dreptului de autor; că directorul BNRM nu îi aprobă programul de lucru pentru 2013 și că ea crede că aceasta este făcut intenționat, cu scopul de a raporta că activitățile sale nu au fost realizate; că aceasta s-a mai întâmplat cu alte persoane care au fost obligate în acest mod să plece de la BNRM, în esență această plîngere se referă la fapte de hîrțuire în cîmpul muncii.

Invocă că, la 8 mai 2013 Inspecția Muncii a efectuat un control la BNRM și a depistat mai multe încălcări, printre care: neprezentarea statelor de personal; neaducerea la cunoștința salariaților a Regulamentului intern contra-semnătură; neindicarea mărimii salariului în contractele individuale de muncă; neeliberarea unui exemplar al contractului angajatului. La 14 mai 2013, Inspecția Muncii i-a răspuns că în cazul în care nu este de acord cu acțiunile administrației BNRM privind achitarea sporului, poate să se adreseze în instanța de judecată, astfel, la aceeași dată, directorul BNRM i-a solicitat prezentarea, în termen de 3 zile, a explicației scrise privind motivele pentru care ea nu ar fi îndeplinit, timp de mai mulți ani „a sarcinii statutare de coordonare a activităților științifice fundamentale în domeniu la nivel de SNB și de elaborare a planurilor anuale de coordonare a acestor activități”. Respectiv, la 17 mai 2013 a răspuns că activitatea de coordonare cercetării științifice în cadrul SNB (sistemul național de biblioteci) a fost întreruptă timp de 2 decenii și nu din vina reclamantei și în 2011, cînd s-a pus problema relansării acestei misiuni a BNRM, ea a încercat să organizeze o masă rotundă cu persoane importante din SNB, dar anume directorul BNRM a fost cel care i-a interzis realizarea acestei acțiuni, motivînd prin relațiile tensionate pe care directorul BNRM le avea cu alți directori de biblioteci. A făcut tot ce a depins de ea în partea teoretică, dar era imposibilă colaborarea cu alți membri importanți ai SNB după ce directorul BNRM a părăsit Asociația Bibliotecarilor a format o Ligă separată, punînd în pericol buna colaborare cu alte biblioteci.

Susține că, la 30 mai 2013, reclamantei i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de avertisment pentru pretinsa lipsă timp de 40 de minute de la serviciu fără permisiunea șefei sale V. Osoianu. Ordinul privind aplicarea sancțiunii disciplinare a fost semnat de către Alic Tostogan, prim-directorul adjunct al d-lui. Rău, la baza sancționării a stat explicația d-lui. Racu, care a menționat că a telefonat-o pe reclamantă la ora 9.15 și i s-a spus că aceasta a ieșit din birou; apoi a revenit cu un sunet de telefon la 10.00 și i s-a spus că reclamanta se afla blocul I în arhivă și că la ora 10.20 a venit la el în birou. Astfel, potrivit explicației date la ora 10.45 a ajuns la serviciu la ora 8.50, cu 10 minute mai înainte de începe programului de lucru; pînă la 9.30 a comunicat cu Vera Osoianu despre deplasarea ce urma să aibă loc peste o săptămîină; apoi a ieșit să facă copii la anumite materiale legate de acea deplasare și să-i prezinte d-lui. Racu o lista solicitată de acesta, ceea ce a făcut la 10-07; tot în acel timp fiind văzută și de Aliona Tostogan, care nu a întreat-o nimic.

Precizează că, la 3 iunie 2013 directorul BNRM a adoptat ordinul nr. 106-p prin care a stabilit ținerea registrelor de intrare-ieșire a salariaților la punctele de pază, cu indicarea datei, orei, scopul destinația plecării.

La 5 și 6 iunie 2013, au fost înregistrate un demers din partea d-nei A. Muntean privind pretinsul comportament neadecvat, cu solicitarea de tragere la răspundere, precum și nota de serviciu a d-lui. P. Racu, prin care acesta solicită

sanționarea disciplinară. La 10 iunie 2013, directorul BNRM i-a adresat o scrisoare în care descria câte plângeri ale personalului BNRM în privința comportamentului, a indicat că nu pot prezenta acele sesizări în original și a solicitat să prezinte explicații. În aceeași zi a solicitat copiile acelor plângeri pentru a da un răspuns exhaustiv la acestea, atunci s-a descoperit faptul că unele dintre demersurile la care făcea referire directorul BNRM existau, iar altele făceau referire la evenimentele care au avut loc cu circa 6 luni, la care obținuse în trecut explicații la acele evenimente și nu era dator să dea explicații.

Indică că, la 14 iunie 2013, a răspuns în scris directorului BNRM următoarele: că nu a are conflicte cu dl. Petru Racu, care era nou angajat la BNRM; că d-na. A. Tostogan i-a dat explicații privind propriul comportament din 5 februarie 2013 și că falsifică datele absenței sale din 30 din 2013; că mulți dintre cei 39 de semnatari ai scrisorii din 23 iulie 2012 și-au cerut scuze și că au fost impuși să semneze acea scrisoare, etc., iar la 22 iulie 2013 a adresat o plângere către Ministrul Culturii, prin care a pretins printre altele, că este hărțuită în mod permanent de către director și de anturajul acestuia, ceea ce îi face imposibilă activitatea în cadrul BNRM.

Menționează că, la 5 august 2013, în ora de pauză de masă, reclamanta a avut o întâlnire cu ministra culturii la sediul Ministerului Culturii. Reclamanta s-a plîns că raportul său de cercetare nu este editat din cauza conflictului său cu directorul BNRM și a solicitat includerea editării acestuia în planul de activitate a Ministerului. La 13 august 2013, d-na. Maria Soltan, fosta soție a directorului BNRM, a depus un demers, potrivit căruia a verificat registrele de intrare-ieșire și a observat că și-a schimbat ora de pauză de masă pentru orele 15.00 - 15.40 la 5 august 2013, fără acordul șefei sale și a solicitat sancționarea disciplinară a acesteia. Astfel, la 14 august 2013 a prezentat o explicație în scris privind absența sa, precum și a formulat concomitent o nouă cerere.

Relevă că, la 29 iulie 2013 a solicitat d-nei. A. Tostogan să vină mai devreme la serviciu, la ora 8.00 în loc de ora 9.00, pentru a pleca mai devreme de la serviciu sau pentru a face pauză când era insuportabil de cald. D-na. A. Tostogan a acceptat și a informat și șefa acesteia, V. Osoianu despre această modificare de program.

Astfel la 05 august 2013, reclamanta a venit la ora 8.10 la serviciu, adică cu 50 de minute mai devreme, iar între 15.00 și 15.40 a ieșit din bloc pentru că nu suporta căldura. În același timp s-a plîns de faptul că la 06 august 2013, ea a fost la d-na. S. Marbei, Centrul de Management, și i-a solicitat formularul său de evaluare pe trimestrul II, formularul conținea o rubrică nouă - criteriul comunicativ - la care avea notele „0” și „-1” pe trimestrele I și II, solicitînd să fie discutat cu doamnele Barbei și Osoianu de ce este evaluată în absența sa, de ce ea nu a fost informată de noul criteriu de evaluare și de ce formularele de evaluare au fost ascunse de ea timp de 7 luni. De asemenea a solicitat să fie încetată hărțuirea sa, avînd în vedere faptul că mulți dintre colegii săi pleacă din clădire fără a semna în registre și nu sunt pedepsiți pentru aceasta.

Afirmă că, evaluarea personalului în cadrul BNRM se face de către șeful ierarhic superior în prezența angajatului, care semna formularul de evaluare, iar o copie a formularului de evaluare era înmînată angajatului evaluat. Evaluarea urma să fie făcută de către dna V. Osoianu în prezența reclamantei, pe parcursul anului 2012 a semnat 2 formulare de evaluare, pentru trimestrele I și II, iar în 2013 -

formularul de evaluare pentru trimestrul I, în demersul său din 15 august 2013, reclamanta a cerut șefei sale explicații pentru celelalte formulare de evaluare care nu au fost întocmite în prezența ei și nu aveau semnătura ei. S-a referit la formularul pentru trimestrul III al anului 2012, precum și la cel pentru tot anul 2012. De asemenea, s-a mai referit la formularul pentru trimestrul II anul 2013, care conținea criterii noi de evaluare, și anume criteriul comunicativ, la care reclamanta avea nota „-1”.

Explică că, formularul era semnat doar de d-na. Osoianu și nu a fost completat în prezența reclamantei. În demersul său a solicitat șefei sale să-i explice de ce a fost sancționată pentru absența de 40 minute din 30 mai 2013, când a ieșit din bloc să facă copii, deoarece copiatorul nu funcționa, iar subalternei sale care a venit la serviciu la ora 10.30 nu i s-a reproșat nimic. La 16 august 2013, a avut loc ședința Comitetului Director pentru discutarea absenței la 5 august 2013 între orele 15.00 și 15.40. Din Comitetul Director făceau parte A. Tostogan, A. Muntean, A. Panici, V. Osoianu, S. Barbei și M. Soltan. În mare parte aceleași persoane care era membre ale Consiliului Științific și care i-au tăiat sporul la salariu în 2012, a fost hârțuită și agresată verbal, i s-au cerut explicații pe tonuri ridicate despre ce a făcut ea pe 5 august când a fost la Ministerul Culturii.

Această ședință a fost făcută cu scopul de intimidare pentru că fusese la Ministerul Culturii, iar ședința a fost înregistrată audio. Pe durata ședinței, în sală au intrat 2 polițiști care au spus că au fost chemați pentru a opri comportamentul reclamantei, la sectorul de poliție au mers reclamanta și cele 2 directoare adjuncte, d-na. A. Tostogan și A. Panici. La secția de poliție, d-nele. Tostogan și Panici au început a da declarații false privind comportamentul reclamantei și atunci când au afișat că există o înregistrare audio, și-au schimbat depozițiile, înregistrarea audio a fost conexasă la materialele cererii și se păstrează la Inspectoratul de Poliție Buiucani.

Reclamanta a solicitat atragerea la răspundere a d-lor A. Tostogan și A. Panici pentru depoziții false. Nici reclamanta, nici A. Tostogan și A. Panici nu au fost atrase la răspundere contravențională. La 20 august 2013 i s-a aplicat sancțiune disciplinară sub formă de mustrare aspră pentru absența la 05 august 2013, între orele 15.00 și 15.40, fără acordul superiorului. Ordinul a fost semnat de d-na. A. Tostogan, iar la 23 august a solicitat să i se acorde concediu din cont propriu până la 20 septembrie 2013 pe motiv că nu mai suporta manifestarea urii conducerii BNRM prin aplicarea de sancțiuni neîntemeiate. Cererea a fost satisfăcută doar după ce i s-au mai solicitat explicații. La 20 septembrie 2013 a prezentat cererea sa de demisie, pe motiv de hârțuire a sa timp de circa 3 ani, pe care nu o mai putea suporta, iar la 07 octombrie directorul BNRM a semnat ordinul nr. 231-p cu privire la demisie.

În aceeași zi a fost constituită o Comisie de dare și luare în primire, care a întocmit actul de predare-primire. La 10 octombrie 2013 raportul de cercetare „Timpul și spațiul lecturii în RM” a fost conservat și inclus în programul de activitate a BNRM pentru anul 2018 pentru a compara rezultatele raportului din 2008 cu cele noi. Reclamanta nu a primit copia contractului său individual de muncă, deoarece administrația BNRM nu l-a perfectat niciodată.

Prin hotărârea Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 27 martie 2015, s-au

respins ca fiind nefondate cerințele Ninei Negru privind constatarea faptei de discriminare în cadrul BNRM sub forma victimizării reclamantei Negru Nina în anul 2013. S-au respins ca fiind nefondate cerințele Ninei negru privind anularea ordinului BNRM despre aplicarea sancțiunii disciplinare nr. 185-p din 20 august 2013, ca fiind rezultatul victimizării reclamantei la locul de muncă. S-au respins ca fiind nefondate cerințele Ninei Negru privind obligarea BNRM de a achita prejudiciul material în sumă de 2 790 lei și prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2015, a fost respins apelul declarat de Negru Nina și menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 27 martie 2015.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 11 ianuarie 2016, Negru Nina prin intermediul oficiului poștal a declarat recurs, completîndu-l la 16 februarie 2016, a solicitat recurenta casarea deciziei instanței și pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă în totalitate.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei, recurenta a indicat că decizia instanței de apel este ilegală, fiind emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

La 14 martie 2016, Biblioteca Națională a RM prin intermediul avocatului Josan Vasile (mandat nr. 0970940) a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitînd respingerea acestuia ca fiind inadmisibil.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Avînd în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 16.11.2015 (f.d. 210 vol. I), cît și faptul că conform recipisei recurenta a recepționat decizia la 10.11.2015 (f.d. 208 vol. I), recursul se consideră declarat în termen.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Negru Nina nu se încadrează

în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Negru Nina ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de a Negru Nina se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Maria Ghervas

Ion Druță